

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

seipſo; nam gratia, utpoteſemen gloriae, inclinatur ad Deum videndum, eò modò quò de facto à Beatis videtur: Ergo cognitio Dei ſufficiens ad beatificandum, debet terminari ad illum ut in ſe eſt.

46. Secundò probatur conſuſio: Non minùs eſt de ratione beatitudinis quietare perfectè intellectum, quàm ſatiare perfectè voluntatem: At ſi viſio terminaretur ad eſſentiam divinam, & non ad modum quò ſubſiſtit in tribus Perſonis, non quietaret intellectum: Ergo non eſſet beatifica. Major patet ex ſupra dictis, Minor probatur. Videns aliquam formam, deſiderat videre modum quò ſubſiſtit, & non quietatur donec videat illum: ſicut ergo ſi eſſentia divina ſubſiſteret in unico tantum ſuppoſito, non quietaretur intellectus qui eam videret, & non videret illam ut ſubſiſtentem in uno illo ſuppoſito; ita ſi viſio terminaretur ad eſſentiam divinam, & non ad modum quò de facto ſuſiſtit in tribus perſonis, non quietaret intellectum.

47. Tertio ſuadetur conſuſio: Deus, præciſè ut unus, non eſt ſufficiens objectum ſuæ beatitudinis: Ergo nec noſtra. Conſequentia patet: quia cum noſtra beatitudo ſit participatio divinæ felicitatis, idem debet eſſe objectum utriuſque; ſicut quia caritas eſt participatio amoris quò Deus ſeipſum diligit, idem habet objectum quò divina dilectio. Antecedens autem ſic oſtenditur. Dei beatitudo eſt formaliter Dei comprehenſio: Sed Deus ut unus non eſt ſufficiens objectum comprehenſionis ſui: Ergo neque ſuæ beatitudinis. Major eſt certa: beatifica enim cognitio, quâ Deus beatus eſt, debet eſſe perfectiſſima & infinita, ſubindeque comprehenſiva. Minor probatur: Objectum comprehenſionis debet eſſe cognitum, quantum cognoscibile eſt: Sed Deus cognitus præciſè ut unus, non cognoscitur quantum cognoscibilis eſt; cum etiam ſit cognoscibilis ut Trinus: Ergo Deus cognitus præciſè ut unus, non eſt ſufficiens objectum comprehenſionis ſui.

48. Confirmatur & magis explicatur hæc ratio: Si per impoſſibile Deus ſe cognoceret ſolum ut Unum, & non ut Trinum, talis cognitio non eſſet ejus beatitudo: Ergo ſi à nobis prout ſic cognoceretur, talis cognitio non eſſet noſtra beatitudo. Conſequentia eſt nota ex dictis, Antecedens probatur. Illa cognitio non eſſet comprehenſio Dei: Ergo nec ejus beatitudo.

Dices, ex hac ratione ſequi, creaturas eſſe de eſſentia objecti beatifici Dei, ſubindeque illas ingredi eſſentialiter objectum formale noſtræ beatitudinis: Sed hoc dici nequit: Ergo hæc ratio non eſt valida. Sequela probatur: Creaturæ pertinent ad objectum comprehenſionis Dei, cum Deus ſeipſum comprehendere nequeat, niſi in ſua eſſentia & omnipotentia cognoscat creaturas poſſibiles: Sed beatitudo Dei eſt cognitio comprehenſiva ſui: Ergo creaturæ eſſentialiter pertinent ad objectum beatitudinis Dei.

49. Reſpondetur tamen negando ſequelam. Ad cujus probationem dicendum, quòd creaturæ pertinent ad objectum comprehenſionis Dei, non primariò, ſed tantum ſecundariò, ut termini connexi cum divina omnipotentia: at verò relationes divinæ pertinent ad objectum primarium ejuſdem comprehenſionis & beatitudinis Dei: Primò quia ſunt modi intrinſeci & eſſentiales naturæ divinæ, ut in tractatu de Trinitate

A te oſtendimus. Secundò, quia eadem cum illa gaudent immaterialitate, ratione cujus aliquid conſtituitur intra objectum primarium divinæ cognitionis. Tertio, quia ſunt termini intrinſeci & eſſentiales divinæ fecunditatis. Unde licet prædictæ relationes ſint de eſſentia objecti beatifici Dei, ſubindeque ad objectum noſtræ beatitudinis eſſentialiter pertineant: non tamen creaturæ, ſed iſtæ ad ejus objectum duntaxat materiale & ſecundarium ſpectant.

Ex quo ſic poteſt confirmari & magis ſuaderi conſuſio: Relationes divinæ pertinent eſſentialiter ad objectum primarium beatificum, utpote modi eſſentiales naturæ divinæ, & termini intrinſeci divinæ fecunditatis: Ergo implicat, illis non viſis, ſubſiſtere beatitudinem. Conſequentia patet: nam deſtructio ſeu negatio actûs rectè colligitur ex defectu cujuſlibet eſſentialiter pertinentis ad illius objectum, etiam ſi ut modus tantum ipſum ingrediatur.

S. II.

Solvuntur objectiones.

OBIECIENS primò: Eſſentia beatitudinis conſiſtit in hoc quòd ſit viſio ſeu oſtenſio omnis boni, juxta illud Exodi 19. *Ego oſtendam omne bonum tibi*: Sed viſa divina eſſentia, etiam ſi non viderentur perſonæ, oſtenderetur & videretur omne bonum; cum relationes, ut ſupponimus, nullam addant bonitatem & perfectionem ad eſſentiam: Ergo viſa divina eſſentia ſine perſonis, beatitudo ſubſiſteret.

Confirmatur: Aſſecutò bonò infinito quietatur voluntas: Sed viſio eſſentiæ divinæ ſine perſonis, eſſet aſſecutio boni infiniti: Ergo per illam perfectè quietaretur voluntas, ſubindeque talis viſio eſſet perfectè beatifica; cum beatitudo, ut ſuprà dicebamus, nihil aliud ſit quàm perfecta quies, ſeu ſatietas appetitûs rationalis.

Ad hoc argumentum patet ſolutio ex ſupra dictis. Major enim diſtinguenda eſt: beatitudo eſt viſio ſeu oſtenſio omnis boni, prout eſt in ſe, concedo Majorem: aliter ac eſt in ſe, nego Majorem; & ſub eadem diſtinctione Minoris, nego conſequentiam. Itaque viſio Dei non habet quòd ſit beatifica ex præcicto conceptu viſionis ſummi boni, ſed ex conceptu viſionis Dei, prout eſt in ſeipſo: quia ſub hoc tantum conceptu eſt cognitio intuitiva, & quietativa appetitûs innati gratiæ, ut in primo fundamento noſtræ conſuſionis expendimus. Unde ſicut in ſententia Adverſariorum, notitia abſtractiva quidditatis Dei, non foret beatifica, quia eſſet cognitio omnis boni, non tamen eſſet cognitio illius ut eſt in ſe, ita in noſtra, viſio divinæ eſſentiæ abſque perſonis, non foret beatifica: quia licet terminaretur ad omne bonum, non tamen prout eſt in ſe; cum de facto divina natura in tribus perſonis ſubſiſtat & exiſtat. Quare ad confirmationem, diſtinguo Majorem: aſſecutò bonò infinito, eò modò quò eſt in ſe, quietatur voluntas, concedo Majorem: ſine tali modo, nego Majorem, & diſtinguo Minorem eodem modo, ac nego conſequentiam.

Objicies ſecundò: Sola eſſentia divina eſt objectum formale viſionis beatificæ; Ergo eâ viſa, licet non viderentur perſonæ, eſſentia beatitudinis ſubſiſteret. Conſequentia videretur bona: cum enim ſpecificatio actûs ſumatur ab objecto formali, iſto remanente, ille ſubſiſtit. An-

recedens verò docetur à nostris Thomistis in tractatu de visione beata, & probatur: quia visio beatifica est participatio divinæ intellectiois; subindeque habet idem objectum formale ac illa: Sed objectum formale, tam motivum quam terminativum divinæ intellectiois, est divina essentia, ut virtualiter ab attributis & relationibus distincta, sicut ostendimus in tractatu de attributis: Ergo sola essentia divina est objectum formale visionis beatificæ.

diff. 2.
art. 5.

Respondeo primò, retórquendo hoc argumentum in Adversarios: nam essentia divina est objectum formale divinæ cognitionis, quatenus est comprehensio, & tamen implicat quòd Deus seipsum comprehendat, nisi se ut Trinum in Personis cognoscat: Ergo licet essentia divina sit objectum formale nostræ beatitudinis, non rectè colligitur, illam sine cognitione Personarum posse subsistere. Unde

Respondeo secundò, concessò Antecedenti, negando Consequentiam: licet enim relationes divinæ non sint objectum formale & primarium beatitudinis, pertinent tamen ad ipsum ut modi essentielles illius; eoque proportionali modo se habent ad essentiam, quò sensibile commune ad sensibile proprium, v. g. quantitas & figura ad colorem: unde sicut impossibile est oculum corporeum videre aliquid corpus coloratum, nisi sit extensum & figuratum (ideoque corpus Christi non potest naturaliter oculò corporeò videri in Eucharistia, defectu figuræ & extensionis localis) ita repugnat videri essentiam divinam sine Personis, & illis non visis, essentiam beatitudinis subsistere.

Tertiò dici potest, quòd licet sola essentia divina sit objectum formale quo visionis beatificæ, & intellectiois Divinæ; objectum tamen formale quòd, & purè terminativum, sunt ipsæ tres Personæ divinæ: sicut objectum formale quòd cognitionis Angelicæ, non est sola Angeli essentia, sed ipsemet Angelus; & sicut si Deus esset unus suppositaliter, objectum formale quòd visionis beate non esset sola Deitas, sed etiam illud suppositum in quo subsisteret.

Obijcies tertiò: Si per impossibile Deus non esset Trinus in Personis, ejus tamen visione homo beatificaretur: Ergo beatitudo hominis non petit essentialiter & ex natura rei visionem Divinarum Personarum. Antecedens videtur certum: tunc enim maneret summum bonum, & summum verum; & consequenter, possessum prout est in se, possidentem beatificaret. Consequentia verò probatur: Ideò colligimus relationes non esse de essentia Dei, ut est primum principium creaturarum, quia si per impossibile perirent relationes, Deo remanente ut uno, salvaretur in eo ratio primi principij: Ergo si in casu dato essentia beatitudinis subsisteret, rectè colligitur illam non petere essentialiter visionem Divinarum Personarum, & Deum ut unum esse objectum sufficiens ad nos beatificandum.

Confirmatur: Visio Dei in illa suppositione esset ejusdem rationis cum illa, quæ Deus (si non repugnaret) videretur solum ut unus, quamvis in re sit Trinus: At in dicta suppositione, visio illa foret beatitudo, ut ostensum est: Ergo etiam visio terminata ad Deum, præcisè ut unum, quamvis in re sit Trinus, beatitudo esset; & per consequens ad beatitudinem cognitio Personarum essentialiter non requiritur.

Tom. III.

A Ad objectionem respondetur distinguendo Antecedens: homo beatificaretur, beatitudine ejusdem rationis ac illa quæ de facto est, nego Antecedens: diversæ rationis, transeat Antecedens, & nego Consequentiam. Et quidem rectè: nam beatitudo quæ de facto est, petit terminari ad Deum, prout est in seipso de facto: unde si aliquid quod de facto essentialiter ei competit, suppositione impossibili ei non competere supponatur, tollitur consequenter beatitudo quæ de facto est; & ponitur alia diversæ rationis, specificanda à Deo prout esset in seipso, in illa hypothese impossibili: ex quo non licet inferre, Deum, præcisè ut unum, esse nunc de facto objectum ad beatificandum sufficiens.

59.

B Ad confirmationem, distinguo Majorem: esset ejusdem rationis, in ratione visionis, transeat Major: in ratione beatificantis, nego Majorem: & concessò Minori, nego Consequentiam. Ratio autem distinctionis est, quia (ut supra dicebamus) visio Dei non habet quòd sit beatifica ex præciso conceptu visionis summi boni, sed ex conceptu visionis Dei, prout est in seipso: in casu autem quem fingimus, cum Deus supponatur non Trinus, visio illius, prout est unus præcisè, esset visio Dei, prout in seipso, & consequenter foret beatitudo: in casu verò nostræ disputationis, cum Deus supponatur in re Trinus & Unus, & visio supponatur terminata ad illum, prout unum præcisè; talis visio non terminaretur ad summum bonum, prout in seipso est; & consequenter, etsi cum visione in altero casu admilla conveniat in ratione visionis, non tamen conveniet cum illa in ratione beatitudinis.

60.

C Objicies quartò: Cum Deus sit objectum nostræ beatitudinis, eodem modo aliquid pertinet ad objectum nostræ beatitudinis, quò pertinet ad constitutionem ipsius Dei: Atqui relationes ut sic non sunt de conceptu essentiali Dei, sed solum Divinitas, nec divinæ naturæ constitutionem ingrediuntur, sed solum personas divinas constituunt: Ergo relationes non pertinent essentialiter ad objectum nostræ beatitudinis.

61.

D Confirmatur: Sub ea ratione Deus est nostra beatitudo, sub qua est ultimus finis: Sed relationes non sunt de quidditate Dei, prout est ultimus finis: Ergo nec quatenus est nostra beatitudo. Major patet, Minor probatur. Sub ea ratione Deus est ultimus finis, sub qua est primum principium creaturarum; cum ratio ultimi finis, & ratio primi principij, sibi invicem corresponsdeant: Sed relationes non sunt de quidditate Dei, ut est primum principium; aliàs ex creaturis cognitis cognosci posset naturaliter Trinitas Personarum: Ergo non sunt de essentia illius, ut est ultimus finis.

62.

E Ad objectionem respondeo, distinguendo Majorem: eodem modò quò pertinet ad constitutionem ipsius Dei, physicam, concedo: metaphysicam, nego. Similiter distinguo Minorem: relationes non pertinent ad Dei constitutionem, metaphysicam, concedo: physicam, nego.

63.

Explicatur: Dupliciter potest constitutio divinæ naturæ considerari, scilicet ut physica, & ut metaphysica: physica Dei constitutio coalescit ex omnibus prædicatis divinis, tam absolutis quam relativis; quippe cum omnia Dei prædicata sint realiter cum Deo identificata: metaphysica verò illius constitutio, fit per illam per-

E ij

fectionem, quæ primò obijcitur intellectui cum fundamento in se, & se habet veluti radix & origo aliarum; & hoc genere constitutionis Deus in nostra sententia per ipsum intelligere purissimum & actualissimum constituitur, ut docuimus in tractatu de attributis: Dicimus ergo, quòd licet relationes non sint de metaphysica constitutione Divinitatis, pertinent tamen ad illam essentialiter, secundum physicam constitutionem: unde cum visio beatifica essentialiter petat terminari ad Deum, prout est in se physice, non verò prout obijcitur inadæquatis conceptibus nostri intellectus, essentialiter petit terminari non solum ad naturam divinam, & attributa, sed etiam ad relationes & personas. Quare ad confirmationem, concessâ Majori, distinguo Minorem: relationes non sunt de quidditate Dei, prout est ultimus finis, secundum metaphysicam ipsius constitutionem in ratione ultimi finis, transeat Minor; secundum physicam eius constitutionem, negatur Minor, & Consequentia.

64. Dices: Ergo licet relationes sint de essentia objecti beatifici secundum physicam eius constitutionem, non tamen erunt de essentia ejus, secundum metaphysicam constitutionem illius; & consequenter illis per impossibile visionem non terminantibus, objectum beatificum subsisteret, & appetitum quietaret; sicut quia illa non sunt de metaphysica constitutione rationis ultimi finis, licet per impossibile perirent, subsisteret tamen ratio ultimi finis.

Respondeo negando consequentiam: nam cum visio beata petat pro objecto Deum prout est in se, & finem ultimum prout est in seipso; quod est de essentia finis ultimi, prout est in seipso, est de primaria constitutione objecti beatifici, in quantum beatificum est.

65. Obijcies ultimò: Pater æternus est beatus ex vi visionis solius essentia, præcisè à personis: Ergo essentia præcisè sumpta, & ut prævenit relationes, est ad beatificandum sufficiens. Consequentia patet, Antecedens probatur primò: quia Pater æternus pro illo priori originis, quò producit Filium, intelligitur & est perfectè beatus: Sed pro illo priori non intelligitur visio illius terminata ad Filium; cum pro illo priori nondum intelligatur Filius productus, nec proinde existens: Ergo Pater æternus intelligitur perfectè beatus, visione terminatâ ad essentiam, ut prævenientem relationem Filij.

Secundò probatur idem Antecedens: Pater æternus est seipso beatus, & non à Filio, aut Spiritu Sancto; aliàs acciperet ab illis maximam perfectionem, quod est inconveniens, cum à se fit infinitè perfectus: Ergo est beatus ex visione essentia, prout prævenit relationes.

Probatur tertio: Essentialia in divinis sunt priora notionalibus, ut sæpè docet D. Thomas: At beatitudo est prædicatum essentialiale in Deo: Ergo est prior relationibus, & consequenter Pater æternus, ex vi visionis solius essentia præcisè à Personis, intelligitur beatus.

66. Respondeo negando Antecedens: ad cujus primam probationem, concessâ Majori, nego Minorem: prioritas enim originis solum est prioritas à quo, non in quo, etiam secundum rationem: unde licet Pater sit prior origine Filio, non tamen potest esse nec intelligi beatus sine illo. Sicut in creatis, etsi prius sit in genere causa efficientis, quòd ventus aperiat fenestram,

quàm quòd ingrediatur; non licet tamen inferre, quòd in illo priori ingreditur ventus fenestrâ clausâ: & similiter licet in genere causa materialis præsupponatur materia forma, ut pote subiectum ejus, tamen non prius materia existit, quàm forma. Quam doctrinam quia non attendit Vazquez hic disp. 13. cap. 2. in fine, insufficienter argumento respondet.

Ad secundam probationem, distinguo Antecedens: Pater æternus est seipso beatus, objectivè adæquatè, nego Antecedens: principiativè, id est per exclusionem principij communicativi suæ beatitudinis, concedo Antecedens, & nego Consequentiam: quia ut beatitudo ejus non salvetur in visione solius essentia, sufficit quòd ex parte objecti ingrediatur relationes, etsi non intrent ex parte principij.

Instant Scotista, & dicunt non minus ad cognitionem requiri objectum, quàm potentiam: Atqui si beatitudo Patris æterni esset ab intellectu, non prout in Patre solum; sed etiam prout in Filio, non esset ex seipso beatus, sed beatitudinem haberet à Filio: Ergo si est beatus ab essentia ut ab objecto, non solum prout illa est in ipso, sed etiam prout in Filio, beatitudinem suam habebit à Filio.

67. Respondet Caietanus, & bene, quòd licet utrumque necessarium sit ad intellectionem, non tamen eodem modò; potentia enim exigitur ut intellectionis principium, objectum verò ut intellectionis terminus: unde si visio Patris esset ab intellectu ut in Filio, Filius esset principium à quo Pater visionem acciperet, & consequenter ab alio procederet: ex eo autem quòd essentia, prout in Filio, objectivè beatificet Patrem, non inferitur illam, prout in Filio, esse principium beatitudinis Patris, neque quòd Pater seipso non sit beatus, per exclusionem principij originis.

68. Sed urgent adhuc Discipuli Scoti: Cognitio non solum ab intellectu, sed etiam ab objecto ut principio, effectivè procedit, juxta illud commune axioma ex Augustino desumptum: *Ab objecto & potentia paritur notitia*: Ergo si essentia ut in Filio objectivè beatificat Patrem, erit in Filio principium beatitudinis Patris.

69. Facile tamen respondetur, distinguendo Antecedens: cognitio procedit ab objecto formali quo & motivo, concedo Antecedens: ab objecto formali quòd & purè terminativo, nego Antecedens & Consequentiam: nam Filiatio, etsi objectivè beatificet Patrem, non tamen habet rationem objecti motivi; cum non gerat vires speciei intelligibilis, sed purè terminativi, & ideo non concurret ex parte principij.

Ad tertiam probationem Antecedentis principialis, distinguo Majorem: essentialia in divinis sunt priora notionalibus, prioritate in quo reali vel rationis, nego Majorem: prioritate à quo virtuali, concedo Majorem & Minorem, & distinguo Consequens distinctione Majoris.

70. Vel etiam dici potest cum Marco à Serra sequenti ar. 8. dubio unico, doctrinam illam D. Thomæ intelligendam esse de essentialibus, quæ non intelliguntur cum ordine ad notionalia, sed cum ordine ad notionalia: voluntas enim quæ Deus vult Filij generationem, & scientia quæ Deus cognoscit Personas, licet sint absoluta, & ad essentialia pertineant, non tamen præintelliguntur generationi, aut Personis, quæ ad notio-

nalia spectant. Unde cum beatitudo intelligatur non solum cum ordine ad essentialia, sed etiam ad notionalia quae Deus per illam videt, non pra-intelligitur illis; vel si pra-intelligitur, non concipitur adaequatè, sed inadaequatè, nempe ut terminata ad objectum veluti partiale & inadaequatum.

DISPV TATIO III.

De essentia beatitudinis formalis.

Ad questionem 3. D. Thoma.

PREMISISSIS his quae ad beatitudinem objectivam pertinent, accedimus ad examinanda illa quae spectant ab beatitudinem formalem. Sed quia plura ad illam spectantia in tractatu de visione beatifica declarata sunt, in praesenti solum adducemus quae ibi desiderantur, ad materiam beatitudinis pertinentia.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum beatitudo formalis sit aliqua operatio creata, & à Beato elicita?

PARTEM negativam tenuere olim plures antiqui Theologi, qui circa essentiam beatitudinis formalis variè opinati sunt. In primis enim quidam asseruere hominem beatificari per increatam visionem Dei sibi unitam. Quam opinionem quibusdam suo tempore placuisse, ait D. Bonaventura in 3. dist. 14. art. 1. fuisseque publicè defensam Parisiis, refert Gregorius in 3. dist. 7. qu. 2. Eam expressè tenet Hugo de S. Victore tomo 3. tract. de sapientia animae Christi, ubi ait non aliter animas sapientes constitui, Deumque cognoscentes, nisi Dei cognitione & sapientià; & de Deo loquens, ita concludit: *Ipse est sapientia quâ cognoscimus; ipse amor quò diligimus; ipse gaudium quò exultamus.*

Secunda sententia docet quòd beatitudo formalis consistit in illapsu quodam speciali Dei in essentiam animae, ex quo manet substantialiter sanctificata & deificata, & quodammodo transformatur in ipsum Deum: sicut ferrum candens in ignem, & diaphanum in lucem. Hæc communiter tribui solet Henrico Gandaveni quolib. 13. qu. 12.

Tertia, quæ est D. Bonaventuræ in 4. dist. 49. qu. 1. ad ultimum, asserit quòd beatitudo formalis consistit simul in habitu & operatione, & principalius in habitu, quàm in operatione.

Ultima, quæ tribuitur Nominalibus, docet quidem beatitudinem formalem in sola operatione consistere, sed vult intellectum beati ad illam merè passivè se habere, illam recipiendo à Deo, qui sit illius unica & adaequata causa Cui sententiæ favent quidam Recentiores, qui etsi negent beatum de facto ad propriam beatitudinem comparari merè passivè, affirmant tamen non repugnare, quòd per operationem à se non elicitam constituatur beatus. Ita Valentia in praesenti disp. 1. qu. 3. puncto 2. Vega lib. 6. in Trident. cap. 8. Egidius lib. 10. de beatitudine qu. 1. art. 4.

S. I.

Rejicitur prima sententia.

DICO primò, homines increatâ Dei visione non beatificari.

Hanc conclusionem probat Vazquez ex Concilio Viennensi in Clementina *ad nostrum* de hæreticis, ubi definitur lumen gloriæ creatum necessarium esse ad videndum Deum: si autem, inquit, visione increatâ videretur, non esset necessarium lumen creatum. Valentia verò eam probat: quia ex opposita sententia sequeretur Beatos comprehendere Deum: haberent enim in se increatam Dei visionem, quæ est comprehensiva illius.

Verùm hæ rationes non sunt efficaces: ad primam enim facilè responderi potest, Beatos lumine gloriæ indigere, non ad eliciendam visionem, sed ad disponendum intellectum ut eam recipiat. Ad secundam verò, negari potest sequela: quia increata Dei visio posset uniri intellectui creato, non adaequatè, sed inadaequatè: sicut de facto essentia divina, ut gerens vices speciei intelligibilis, inadaequatè unitur intellectui Beatorum; quia non unitur ut repræsentans omnia quæ ab intellectu divino cognoscuntur, sed tantum aliqua. His ergo rationibus prætermisissis:

Probatur conclusio ratione fundamentali. Beatitudo formalis est operatio vitalis, quâ Beatus in actu secundo vivit, ut patet ex illo Ioan. 17. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te Deum verum*: Sed implicat Beatum vivere in actu secundo per visionem increatam Dei: Ergo implicat per illam constitui formaliter Beatum. Major patet, Minor probatur primò. Implicat naturam divinam, sub conceptu vitæ radicalis, naturam creatam radicaliter viventem constituere; aliàs posset lapidi uniri, illumque reddere viventem radicaliter: Ergo implicat etiam quòd sub conceptu vitæ actualis constituat intellectum creatum viventem in actu secundo. Consequentia patet, tum à paritate, tum etiam quia actus proprius vitalis alicujus naturæ communicari nequit, non communicatâ naturâ.

Secundò probatur eadem minor ratione à priori: Vita actualis debet convenire viventî ab intrinseco; vel per identitatem, qualiter contingit in Deo, qui vivit in actu secundo per actum sibi omnino identificatum; vel per egressionem effectivam ab illo, qualiter contingit in vita actuali creata: At divina intellectio nequit intellectui creato convenire ab intrinseco, ullo ex his modis; cum in utroque maxima imperfectio importetur: Ergo omnino repugnat intellectum creatum per illam constitui viventem.

Adde quòd intellectio est actio non solum vitalis, sed etiam immanens: unde licet esse intrinsecam altero ex istis modis non peteret ex præciso conceptu vitalis, id tamen ex conceptu immanentis exposceret; ut magis constabit ex infra dicendis, cum sententiam Nominalium refellemus.

Dices, increatam Dei intellectioem, neque per identitatem, neque per informationem uniri intellectui creato, sed aliò modò, ab utroque distinctò, scilicet in esse intelligibili, absque eo quòd illi per identitatem, aut per informationem uniat.

Sed contra primò: Ideò non est necessaria

E iij